11/08/2019

Αγία Τηλλυρία: Η συμμετοχή των Πολεμιτών στην αιματηρή επιχείρηση

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Της Αναστασίας Σιακαλλή

Για τρεις συνεχόμενες ημέρες, 7, 8 και 9 Αυγούστου το 1964, η τουρκική πολεμική αεροπορία έριχνε βροχή τις βόμβες ναπάλμ πάνω από τα χωριά της περιοχής Τηλλυρίας. Τις έριχναν με σκοπό να εξοντώσουν τον εκεί ελληνικό πληθυσμό, ώστε εύκολα να ενώσουν το προγεφύρωμα Κοκκίνων-Μανσούρας με τις υπόλοιπες περιοχές και να δημιουργήσουν θύλακα. Ήδη, ένα μήνα πριν, κατέλαβαν το ύψωμα Λωρόβουνος, στρατηγικής σημασίας, κι αυτό ενίσχυε τη δύναμή τους.

Στις 7 Αυγούστου, την πρώτη μέρα των βομβαρδισμών, η νεοσύστατη Εθνική Φρουρά αντέδρασε και αντεπιτέθηκε για να ελευθερώσει τα καταληφθέντα εδάφη και για να σώσει τον άμαχο πληθυσμό των χωριών της περιοχής από τους εχθρούς. Σε αυτούς και οι Πολεμίτες του κοντινού χωριού της Τηλλυρίας, του 85ου λόχου, οι οποίοι έγιναν μάρτυρες του φρικτού θεάματος του θανάτου και των τραυματισμών των θυμάτων των βομβών. Οι ναπάλμ είναι εμπρηστικές βόμβες,

που κατακαίουν τα πάντα και που βάσει διεθνών συμβάσεων δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται σε πολεμικές επιχειρήσεις, κυρίως εναντίον των αμάχων. Οι Τούρκοι, ωστόσο, τις χρησιμοποίησαν.

Κι ενώ η Τηλλυρία βομβαρδιζόταν, κάλεσε το Αρχηγείο της Πάφου στις 8 Αυγούστου τους Πολεμίτες, για να συγκροτήσουν μία διμοιρία για αυτήν τη δύσκολη επιχείρηση. Εκείνοι επέλεξαν αρχικά όσους είχαν τις λιγότερες οικογενειακές υποχρεώσεις, ωστόσο κάποιοι αντέδρασαν και θέλησαν να συμμετάσχουν στην αποστολή, όπως ο Νεόφυτος Αριστείδης, που ‘χε γυναίκα και εφτά ανήλικα παιδιά. Η διμοιρία τελικά αποτελείτο από 31 άτομα, 30 από το Πολέμι κι έναν από το Ψάθι, οι 18 ανύπαντροι και οι 13 νυμφευμένοι, μεταξύ 17 και 60 ετών. Διμοιρίτης ο Γαβριήλ Γεωργιάδης. Συντάχθηκαν λοιπόν και αναχώρησαν με τον οπλισμό τους και τις ευχές των συγχωριανών, μέσα σε δύο φορτηγά για τον προορισμό τους.

Πέρασαν τον δρόμο της Πόλης Χρυσοχούς, συναντώντας στη διαδρομή κάμποσα αυτοκίνητα που επέστρεφαν από την περιοχή των εχθροπραξιών, που μετέφεραν κυρίως τραυματίες στο νοσοκομείο Πάφου. Συγκλονιστικές οι εικόνες, που στη θέα τους σοκαρίστηκε ο διμοιρίτης, ο οποίος, για να εμψυχώσει τους συναγωνιστές του, πρόσταξε ν’ αρχίσουν το τραγούδι. Έδειχναν έτσι περιφρόνηση και στον Χάροντα, που ίσως να αντάμωναν. Έφτασαν στον Παχύαμμο κι από το αρχηγείο, που ήταν στο σχολείο, πήραν την εντολή ν’ ανέβουν στην κορυφογραμμή μεταξύ Παχύαμμου-Κοκκίνων.

Αίμα, φωτιά και κόλαση

Όπως προχωρούσαν οι Πολεμίτες στο βουνό, έβλεπαν άλλους αγωνιστές ν’ αφήνουν άτακτα το πόστο τους. Τι άραγε να γινόταν στην κορυφογραμμή; Μήπως ανέβηκαν πάνω οι Τούρκοι; Και ο πρώτος από τη διμοιρία τραυματίζεται, ο Χριστόδουλος Κωστή. Σκοτώθηκε ο Ανδρέας Λάρδος, που πήγε να βοηθήσει ως νοσοκόμος στο νοσοκομείο εκστρατείας, από τις βόμβες της τουρκικής αεροπορίας. Οι υπόλοιποι δίνουν μάχη με τους τρομοκράτες. Όμως, τα εχθρικά αεροπλάνα τούς χτυπούν ανελέητα κι ο διμοιρίτης Γεωργιάδης προστατεύεται μέσα σ’ ένα όρυγμα. Εκεί κρύβεται κι ένας σκύλος. Πλάι-πλάι άνθρωπος και ζώο, τους οποίους κάνει ένα ο φόβος. Οδηγημένος από τον σκύλο ο διμοιρίτης προχωρά κι ακούει τις γοερές κραυγές των εκατοντάδων τραυματιών, βλέπει τους νεκρούς και τους κατατρεγμένους. Συναντά και τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη, τότε υπουργό Άμυνας, που τον ενθαρρύνει, ενώ ο στρατηγός Γρίβας τον κατσαδιάζει. Έτρεξε να καλυφθεί, του θύμωσε. Και σώθηκε, όχι όμως κι άλλοι στο Πολέμι.